voorstel

Zwolle

Raadsbrief

Datum 12 februari 2025

Onderwerp Stikstof na rechterlijke uitspraken
Versienummer 2

Portefeuillehouder Gerdien Rots

Samenvatting
Recentelijk zijn er weer rechterlijke uitspraken geweest over stikstof. Deze uitspraken hebben gevolgen, ook voor de Zwolse situatie. De verwachting voor de Zwolse situatie is dat plannen en projecten in de meeste gevallen nog steeds inpasbaar zijn, ook zonder ‘intern salderen’. Dat komt doordat Natura 2000 rondom Zwolle niet de meest stikstofgevoelige natuur is die er is. Bij de meeste Zwolse plannen en projecten is ook zonder ‘intern salderen’ sprake van zeer beperkte neerslag van stikstof. Bestaande ecologische informatie en inzichten wijzen uit dat dat geen negatieve gevolgen heeft voor Natura 2000. Op grond van de Omgevingswet is het dan zonder een natuurvergunning toegestaan. Om zorgvuldigvuldigheid te betrachten vindt nadere analyse plaats of dit vanuit ecologisch oogpunt nog steeds zonder natuurvergunning gerealiseerd zou kunnen worden.

Bijlagen
N.v.t.

Openbaarheid
☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
Zwolse situatie na rechterlijke uitspraken stikstof.

Datum 10 februari 2025

Inleiding
Recentelijk zijn er weer rechterlijke uitspraken geweest over stikstof. Deze uitspraken hebben gevolgen, ook voor de Zwolse situatie. In deze brief informeren wij uw raad wat de uitspraken voor Zwolle betekenen en hoe we daar me om gaan.

Kader
Omgevingswet.

Kernboodschap
De afgelopen jaren konden Zwolse plannen en projecten op basis van projectspecifiek maatwerk wat betreft stikstof doorgang vinden. De verwachting voor de Zwolse situatie is dat dat in de meeste gevallen na de recente rechterlijke uitspraken nog steeds zou kunnen, ook zonder ‘intern salderen’. Dat komt doordat Natura 2000 rondom Zwolle niet de meest stikstofgevoelige natuur is die er is. Bij de meeste Zwolse plannen en projecten is ook zonder ‘intern salderen’ sprake van zeer beperkte neerslag van stikstof. Bestaande ecologische informatie en inzichten wijzen uit dat dat geen negatieve gevolgen heeft voor Natura 2000. Op grond van de Omgevingswet is het dan zonder een natuurvergunning toegestaan. Om zorgvuldigvuldigheid te betrachten vindt nadere analyse plaats of dit vanuit ecologisch oogpunt nog steeds zonder natuurvergunning gerealiseerd zou kunnen worden.

Toelichting
Wat betekenen de uitspraken?

- De uitspraak in de Greenpeace-zaak is gericht aan de Rijksoverheid: zij moet zo snel mogelijk de benodigde maatregelen nemen om haar eigen wettelijke verplichtingen na te komen in Natura 2000-gebieden. Dit heeft op gemeentelijk niveau geen directe gevolgen voor besluitvorming over plannen en projecten.
- Uitspraken van de Raad van State van vlak voor Kerst hebben wel directe gevolgen voor Zwolle. Stikstofruimte van bestaande activiteiten mag niet zomaar meer gebruikt worden om iets nieuws te realiseren. Voor dit ‘intern salderen’ moet nu een natuurvergunning aangevraagd worden bij de provincie, daarvoor gelden dan strengere voorwaarden.
- Het kabinet heeft een ministeriële commissie Economie en Natuurherstel ingesteld. Zij heeft aangekondigd aan de slag te gaan met een programma van maatregelen gericht op een “gegarandeerde vermindering van de stikstofuitstoot”. Ook brengt zij in kaart wat de impact is van de terugwerkende kracht van de uitspraak over intern salderen en een oplossing daarvoor. Aangekondigd is dat de commissie eind maart/begin april aanstaande met een plan komt.
- De provincie Overijssel heeft afhandeling van aanvragen voor natuurvergunningen tijdelijk opgeschort, net als verschillende andere provincies.

Wat we nu weten over de Zwolse situatie
Uitgevoerde inventarisaties hebben het volgende beeld opgeleverd:

- In verschillende lopende gemeentelijke besluitvormings- en planvormingstrajecten werd ‘intern gesaldeerd’. Eerste beeld is dat er zónder intern salderen in de meeste gevallen nog steeds nauwelijks stikstofneerslag bij komt in Natura 2000. Waarmee het dan zonder natuurvergunning door zou kunnen, zoals het ook de afgelopen jaren is gegaan.
- Grotere ontwikkelingen op de langere termijn met meer stikstofneerslag: vóór de recente uitspraken was het al lastig om tot een inpasbaar plan te komen. Ook hier geldt: hoe langer het

duurt voordat het Rijk en provincies met benodigde maatregelen voor Natura 2000 komen, hoe moeilijker het wordt om tot inpasbare plannen te komen.
- Afgelopen jaren gerealiseerde en in gebruikgenomen projecten: eerste beeld is dat die ook zónder intern salderen nauwelijks tot geen relevante neerslag van stikstof tot gevolg hebben. Hiervoor vindt nu nadere inventarisatie plaats. Die gevallen worden dan tegemoet getreden met de oplossing waar de ministeriële commissie nu aan werkt.

Al ingezette acties
Direct na de uitspraken is de vakgroep aan de slag gegaan met eerste duiding van de uitspraken en inventariseren welke Zwolse plannen en projecten geraakt kunnen worden. Betreffende projectleiders zijn ingelicht. We zijn zo snel mogelijk in gesprek gegaan met met de provincie, de huisadvocaat en de huisecoloog. Dat heeft geleid tot mogelijke handelingsperspectieven voor de Zwolse situatie, passend binnen de Zwolse aanpak stikstof.

Handelingsperspectieven voor de Zwolse situatie
De vakgroep stikstof werkt nu vanuit de Zwolse aanpak stikstof aan handelingsperspectieven:
- Plannen en projecten waarin we als gemeente initiatiefnemer zijn intern gesaldeerd is zijn geïnventariseerd: eerste beeld is dat deze plannen en projecten zonder intern salderen nauwelijks toename van stikstofneerslag hebben. Bestaande ecologische informatie en inzichten wijzen uit dat dat geen negatieve gevolgen heeft voor Natura 2000. Om zorgvuldigvuldigheid te betrachten vindt nadere analyse plaats of dit vanuit ecologisch oogpunt nog steeds zonder natuurvergunning gerealiseerd zou kunnen worden.
- Grotere ontwikkelingen op langere termijn: hiervoor gaan we met de huisadvocaat in gesprek hoe in het planvormingsproces om te gaan met actuele beperkingen versus een situatie op de langere termijn.
- Afgelopen jaren gerealiseerde projecten met ‘intern salderen’: hiervoor werken we een communicatielijn uit.

Maatschappelijk draagvlak & participatie
Betrokken partners bij de diverse gebiedsontwikkelingen waar stikstof een rol zou kunnen spelen blijven we informeren over actuele stikstofontwikkelingen. Met partners blijven we gezamenlijk zoeken naar mogelijkheden om qua stikstof tot inpasbaarheid te komen.

Communicatie
Zwolle zal haar rol als gesprekspartner bij provincie en Rijk blijven vervullen zodat de stikstofbelangen van Zwolle en andere gemeenten duidelijk zichtbaar blijven en provincie en Rijk de benodigde maatregelen nemen die in hun domein liggen. Ook blijven we een rol houden en invullen als het gaat om het geven van uitleg aan betrokken partners bij de diverse gebiedsontwikkelingen die we kennen en waar stikstof een rol zou kunnen spelen.

Financiën
Deze informatienota bevat geen voorstellen met financiële gevolgen. De gemaakte interne kosten wat betreft stikstof zijn gedekt en worden ten laste gebracht van een beschikbaar gesteld, incidenteel budget.

Datum 10 februari 2025

Risico's

- Vertraging in plannen en projecten door aanvullend benodigde onderzoeken en berekeningen.
- Nadere ecologische analyse van de Zwolse situatie valt tegen.
- Uitkomsten van de ministeriële commissie geven onvoldoende oplossingsvermogen.

Vervolg

Afhankelijk van uitkomsten van nadere analyses (ecologische beoordeling) en de aanpak van de ministeriële commissie zullen wij u raad nader informeren.

Openbaarheid

Ja.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

waarnemend secretaris, Frank Wijnandts